

בית דין ירושלים

לדיני ממונות ובירורי יוחסין

סניפי בית הדין בבני ברק ובקרית ספר (מודיעין עילית) בשבתו כבוררות וכבית הוראה לממונות במעמד שני צדדים, ע"י דיין יחיד או מותב תלתא

(תיק זה פורסם כבר בחוברות המודפסות של בית הדין)

תחרות על פתיחת קייטנות ודין הורדת מחיר מהמקובל

תיק מס' 2417.

דן הגרשח"ד שליט"א בין גננת ותיקה שתיכננה לפתוח צהרון בגנה המאובזר, במחיר השוק בעיר שהוא 400-500 שקל. ובסוף לא פתחה כי בחורה אחת פתחה צהרון בביתה הבלתי מאובזר במחיר 250 שקל ונרשמו לה 15 ילדים מהאיזור. ולקראת השנה הבאה פונה הגננת לאם הבחורה לבקש שלא תפתח כדי שלא תזיק לה. באומרה שאין לה שכר לחודשי החופש, וזה אמור להשלים לה את השכר.

לטענתה הורדת המחיר בחצי גורמת שיבואו רק אליה, ואם היתה גובה מחיר כמו אחרים בעיר, היו חלק מהילדים באים לצהרון שבגן שהוא מאובזר יותר.

והאמא טוענת שגם לבחורה יש הוצאות, ואין להוריה לשלם, ומותר לה לפרנס עצמה ולשלם על הדברים החיוניים.

ונפסק הדין דמותר לפתוח חנות בצד חנות של חברו, ואין שום טענה, שהוא בחור והוא לא. רק אסור לבוא אחרי הראשון ולגרום לו פסיקת חיותא. ובנידון זה הגננת רק תיכננה, והבחורה שפתחה לא הגיעה אחריה, ולכן אין שום טענת פסיקת חיותא. ואדרבה אם היו הילדים עוברים לשנה הבאה לגן והבחורה שהיתה מוחזקת מכבר היתה מפסידה, זו היתה שאלה אם מותר לגננת לפתוח.

אבל יש לדון אם מותר להוזיל לחצי מחיר, אם זה לא מחיר המקובל בעיר. דלגבי דין לשבור את המחירים, לכאורה יש סתירה בפסקי השו"ע דבסימן רכ"ח על פי המשנה בב"מ דף ס' א שפוסק כרבנן דפליגי ארבי יהודה שאוסר ואמרי שהוא זכור לטוב, ובסימן קנו לגבי מערופיא מובא ברמ"א שיש איסור להוזיל שעי"ז מזיק לשני. ועי' בפת"ש שהביא כמה גווני דאסור, ובערוה"ש. והחילוק הפשוט הוא דמותר להוזיל נגד השוק אבל לא לעשות "מחיר הפסד" שאחרים לא יכולים לעשותו כי זה הפסד ודאי, ועי"ז מזיק לאחרים ואין להם

בחירה בזה. דע"ז לא שייך לומר עליו זכור לטוב. וכוונת המוזיל הוא להשאיר אחרון בשוק ובסוף להעלות בחזרה, כי א"א באמת להוזיל.

ולכן אם מותר לבחורה לעשות חצי מחיר, יש לבדוק בהשוואה לשוק של הצהרונים, אם זה מחיר יותר זול, או שזה בגדר שבירת שוק ע"י מחיר הפסד. ולפי"ז להכריע אם מותר או אסור.

[ובענין זה יעו' בערוה"ש חו"מ סי' רכז בסוף סעי' ז דשבירת שוק היא עוון וע"ז אחז"ל בב"ב דף צא א מתריעין על פרקמטי' שהוזלה ואפילו בשבת].